

10.01.2012.

METĀLAPSTRĀDES, MAŠĪNBŪVES, MAŠĪNZINĪBU NOZARU EKSPERTU PADOMES VIEDOKLIS

1) Kvalifikācijas prasības (PS)

Kad un kā ir plānots pārskatīt (precizēt) profesiju standartus atbilstoši jaunajai pamatprofesiju struktūrai un kvalifikācijas prasības specializācijām? Atbild VISČ, kā notiks PS pārskatīšana.

2) Izglītojamo (sagatavojamo speciālistu) skaits

Kā tiek vērtēts pašlaik profesionālajās izglītības iestādēs sagatavojamo speciālistu skaits?

(t.sk. 1-1,5 gadīgās programmās vidusskolēniem)

Kā tiek vērtēta LM neformālās un tālākizglītības sistēma?

Kādi uzlabojumi būtu nepieciešami?

Vidējais uzņemto skaits gadā nozares kvalifikācijās no 2006 līdz 2009.gadam – 425 -491 izglītojamie

Vidējais absolventu skaits - 334 -423

Uzņemto skaits 2011/2012. m.g. – 583

Prognozējamais absolventu skaits - 421(pielaisti pie kvalifikācijas praksēm)

Nozares specialitātēs uzņemto skaits nepietiekams, par ko liecina nozares š.g. ekspresaptauja par nepieciešamajiem speciālistiem nozarē. Par uzņemamo skaita palielināšanas precizētu skaitu varētu runāt, ja būtu veikti pētījumi visās tautsaimniecības nozarēs, jo metālapstrādes un mašīnzinību speciālisti strādā visās nozarēs.

Vidusskolēnu 1 -1,5 gadīgās programmas vērtējamās ļoti pozitīvi – samazina vidusskolu beigušo bezdarbnieku skaitu, palielina apmācāmo skaitu nozares profesijās, darba tirgū nonāk speciālisti ar lielāku atbildību par sava darba rezultātu.

Vērtējot LM neformālās izglītības sistēmu:

- nav darba tirgus pieprasījuma ilgtermiņa prognozes, īstermiņa pieprasījums nosacīts,
- visi pretendenti tiek reģistrēti vienā rindā un apmācību iespēju saņem rindas kārtībā, tas praktiski nedod iespēju savākt apmācāmo grupu, jo beidzas kupona termiņš,
- apmācību procesu var uzsākt ja ir licenzēta un akreditēta programma. Pareizi būtu, ja apmācības uzsāk ar licenzētu programmu un akreditācija notiek mācību procesa laikā.

Automehāniķi uzņemšana 2011/2012g. 662 audzēkņi (plānotais)

Automehāniķi absolventi 2010/2011g. 547 audzēkņi

3) Profesionālās izglītības iestāžu tīkls

Kā tiek vērtēts esošais un paredzamais profesionālajās izglītības iestāžu tīkls?

Kuras no skolām būtu jāattīsta par reģionālajiem atbalsta (metodiskajiem un kvalifikācijas eksāmenu) centriem?

Vai apmierina savulaik saskaņotais PIKČ reģionālais izvietojums?

Profesionālo izglītības iestāžu tīkla sakārtošana atbilstoši IZM izstrādātajai profesionālās izglītības tīkla optimizācijas programmai tiek vērtēta pozitīvi, jo ir pamatota ar demogrāfisko situāciju valstī, izmaksām skolu uzturēšanai, attīstībai un atbilst nozares uzņēmumu reģionālajam izvietojumam.

Nozari apmierina saskaņotais PIKC reģionālais izvietojums.

Metodiskais un kvalifikācijas eksāmenu centri būtu jāattīsta – Rīgas 3. arodskola Nozares centrs, PIKC Rīgas Tehniskā koledža, Daugavpils Valsts tehnikums, Liepājas Valsts tehnikums, Zemgales Reģiona kompetenču attīstības centrs, Ziemeļkurzemes PIKC Ventspils profesionālā vidusskola.

4) Prakses iespējas

Kā tiek vērtēts pašreizējais prakses nodrošinājums?

Kādi apstākļi traucē un kādi apstākļi motivētu uzņēmējus nodrošināt programmu prasībām atbilstošu kvalifikācijas praksi?

Kādi ir priekšlikumi normatīvās bāzes pilnveidei?

Kādi apstākļi traucē un kādi apstākļi motivētu uzņēmējus nodrošināt kvalifikācijas iespējas profesionālo skolu pasniedzējiem?

Visi nozares PII audzēkņi tiek nodrošināti ar prakses vietām. Jāatzīmē, ka darba devēji nav motivēti nodrošināt prakses programmām atbilstošu kvalifikācijas praksi, nesāņemot finansējumu prakses organizēšanai un apmācību veicēja darba apmaksai. Kvalifikācijas prakse ir neatņemama apmācību procesa sastāvdaļa un tai ir jāparedz finansējums, kas var izpausties arī kā nodokļu atvieglinājums.

Profesionālo mācību priekšmetu pedagogiem stažēšanos nozares uzņēmumos veicinātu tādi paši priekšnosacījumi kā apmācāmo prakses nodrošināšana pie darba devējiem.

5) Iegūtās kvalifikācijas novērtēšana + piešķiršana

Cik lielā mērā apmierina esošā iegūtās kvalifikācijas novērtēšanas un piešķiršanas sistēma?

(atsevišķi: profesionālajās skolās? tālākizglītībā? ārpus formālā ceļā iegūtās kvalifikācijas?)

Kādi ir priekšlikumi sistēmas pilnveidei?

Vai kvalifikācijas novērtēšanas un piešķiršanas sistēma būtu attiecināma uz: koledžu programmām? (profesionālajām) bakalauru programmām? (profesionālajām) maģistru programmām?

Iegūtās kvalifikācijas novērtēšana PII, tālākizglītībā (pārkvalifikācijā) vai ārpus ārpusformālā ceļā būtībā neatšķiras, jo prasības kvalifikācijai nosaka profesijas standarts. Sistēma jāpilnveido pārstrādājot kvalifikācijas eksāmenu teorētiskās daļas, par pamatu liekot vairāk jautājumus, kas orientēti uz praktiskiem risinājumiem.

6) Nozaru kvalifikāciju struktūra

Cik lielā mērā apmierina (tiek pielietota) patreizējā likumā noteiktā 5 profesionālās kvalifikācijas līmeņu sistēma?

Kā tiek vērtēta pašreiz MK noteikumos paredzētā 8 profesionālās kvalifikācijas līmeņu sistēma?

Kādi ir priekšlikumi pārejai uz ES paredzēto 8 līmeņu sistēmu, lai tā būtu nozarēm izprotama un nākotnē tiktu praktiski izmantota?

Kad ir paredzēts izveidot Nozares kvalifikāciju struktūru?

Pēc nozares izpētes rezultātiem un profesiju standartu pārskatīšanas, kad tiks novērtēts konkrēto profesiju kvalifikācijas līmenis.

Darba devēji savu uzmanību neakcentē uz profesionālās izglītības kvalifikācijas līmeņu sistēmu, jo viņus vairāk interesē programmu saturs un absolventu sagatavotība darba uzdevumu veikšanai. Protams, ka 8.līmeņu sadalījums ir loģiskāks. Projekta ietvaros, ekspertiem strādājot pie

pamatprofesiju standartiem, tiks vērtēta arī līmeņu atbilstība. Tā jau tagad, pieaugot iekārtu sarežģītības pakāpei, dažas no profesijām ir pārceltas no otrā līmeņa uz trešo (CNC metālapstrādes iekārtu iestatītājs). Līdzīgi tiks arī pārskatītas kvalifikācijas, kas no trešā līmeņa būtu jāpārceļ uz ceturto (mašīnbūves tehniķis).